

Ministerstvo životního prostředí

EIA – IPPC – SEA

ROČNÍK XVIII

ŘÍJEN 2013

ČÍSLO 4

MALÁ VODNÍ ELEKTRÁRNA BŘEZINY U DĚČÍNA
– HODNOCENÍ VLIVŮ NA SOUSTAVU NATURA 2000
Ondřej Volf, str. 2–5

POSUZOVÁNÍ VLIVŮ PROJEKTŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
VE ŠPANĚLSKU
Martina Franková, str. 6–11

ZÁVĚRY O BAT PRO VÝROBU CEMENTU, VÁPNA
A OXIDU HOŘEČNATÉHO
Jan Slavík, str. 12

NOVÝ PROVÁDĚCÍ PŘEDPIS K ZÁKONU O INTEGROVANÉ
PREVENCI
Jan Slavík, str. 13

PŘÍPRAVA NOVÉHO PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ
2014–2020 VE VZTAHU K PROCESU SEA
Zuzana Plešková, str. 14–15

MALÁ VODNÍ ELEKTRÁRNA BŘEZINY U DĚČÍNA – HODNOCENÍ VLIVŮ NA SOUSTAVU NATURA 2000

Ondřej Volf

Mgr. Ondřej Volf
Nebílovy 37, 332 04 Nebílovy
e-mail: volfond@volny.cz

Abstract

The appropriate assessment of project of small water power plant at Ploučnice river was done in 2006. The special area of conservation (SAC) Dolní Ploučnice is designated in lower part of the river Ploučnice with Atlantic salmon, Fire-bellied Toad and Otter as target features. Project did not comprise new migration barrier, the power plant was planned on existing old weir. The project included crossing corridor for fish as well as other measures improving situation. The appropriate assessment stated no significant negative impact of the project.

Klíčová slova:

Natura 2000, Ploučnice, malá vodní elektrárna, rybí přechod

Úvod

Provozovatel malé vodní elektrárny (MVE) na řece Ploučnici v Děčíně, místní části Březiny přišel v roce 2006 se záměrem přeměny stávající příjezové elektrárny na elektrárnu derivační, která by lépe využila hydroenergetický potenciál toku. Vzhledem k tomu, že na řece Ploučnici je vymezena evropsky významná lokalita (EVL) Dolní Ploučnice, bylo v rámci projektové přípravy záměru nutné provést vyhodnocení vlivů záměru podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zkráceně na soustavu Natura 2000.

Metodika

Postup pro hodnocení vlivů na soustavu Natura 2000 metodicky upravuje pokyn Ministerstva životního prostředí (ROTH, 2007). Pro odpovídající vyhodnocení vlivů je nutné zajistit co nejpodrobnější podklady týkající se dané lokality.

V první fázi se přikročí k definici přímých i nepřímých vlivů, které výstavba a provoz záměru přinese. K tomu je třeba přesně popsat posuzovaný záměr, zejména s ohledem na jeho působení na okolní prostředí. Poté se identifikují tzv. dotčené předměty ochrany. Každá EVL v podmínkách ČR má jasně deklarované předměty ochrany, tedy evropsky významné typy přírodních stanovišť nebo druhy organismů, pro jejichž ochranu byla

EVL vyhlášena. Předložený záměr nemusí ovlivnit všechny předměty ochrany, může zasáhnout pouze některé. Je třeba zjistit údaje o stavu populací druhů, které jsou zde předmětem ochrany, a o jejich aktuálním výskytu. Nezbytným krokem je provedení základní rekognoskace ovlivněné lokality přímo v terénu. V případě MVE i jiných obdobných záměrů na vodních tocích je samozřejmostí aktuální ichtyologický průzkum, který zjistí druhové spektrum zde se vyskytujících ryb. Dalším neopominutelným podkladem jsou údaje z nálezové databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (AOPK) ČR, po registraci přístupné on-line na internetu.

Proces hodnocení vlivů na soustavu Natura 2000 je obvykle zahájen stanoviskem zodpovědného orgánu ochrany přírody, se kterým je vhodné postup i závěry hodnocení konzultovat. V případě MVE Děčín – Březiny se jednalo o Správu Chráněné krajinné oblasti (CHKO) České středohoří. Pro hodnocení MVE, jezů a jiných potenciálních migračních překážek na vodních tocích jsou velmi přínosné informace od tzv. Komise pro rybí přechody, která funguje jako odborný poradní orgán při AOPK.

Po zajištění podkladů o předmětech ochrany, záměru a jeho možných vlivech se hodnotí intenzita změny prostředí způsobené záměrem a následné ovlivnění předmětů ochrany dotčené EVL. Je třeba vyhodnotit nejen vlivy samotného záměru, ale též jejich působení v kumulaci s dalšími již působícími negativními vlivy, případně s vlivy záměrů, které jsou plánovány.

Závěrem hodnocení musí být jednoznačné stanovisko, zdali posuzovaný záměr má nebo nemá negativní vliv na danou EVL, tedy na soustavu Natura 2000.

Analýza

MVE, změny jejich provozu, nové jezy a jiné migrační překážky na toku jsou většinou spojené s následujícími negativními vlivy na vodní prostředí:

Migrační bariéra

Výstavbou a následným provozem jezu je v toku vytvořena pro většinu vodních organismů těžko překonatelná bariéra, která jim znemožňuje protiproudovou, případně též poproudovou migraci.

Takovýto stupeň může pro mnoho živočichů znamenat limitující prvek při jejich šíření proti proudu řeky. Pokud jsou pravidelné migrace součástí jejich přirozeného životního cyklu, je nepřekonatelná překážka v toku faktorem determinujícím jejich existenci.

Přímé usmrcování

Umístění nové vodní elektrárny bez vhodného zabezpečení může znamenat hrozbu přímého zabíjení živočichů ve vodě lopatkami turbín MVE.

Změna proudění a struktury toku

Zadržení proudu vody v řece s sebou nese také zpomalení proudění v místě nad jezem a zásahy do struktury toku nad i pod jezem. Ačkoliv zadržení vody je pouze lokálně omezeno, dochází k ovlivnění rybího společenstva v širších souvislostech. Změnu lze charakterizovat jako posun hranic rybích pásem a zvětšování podílu druhů obývajících pomaleji proudící úseky než byl původní stav. Objevují se tak např. i rybí predátoři, kteří by jinak daný úsek neosidlovali. Naopak nad jezem dojde k redukci proudných úseků, které jsou pro některé druhy místy rozmnožování, úkrytu apod. Stavební činnost samozřejmě zasahuje i koryto řeky pod jezem, dochází zde k jeho lokálním změnám.

Rušení spojené se stavbou

Stavební činnost v toku i jeho okolí představuje dočasnou zvýšenou hlukovou zátěž i celkově vyšší hladinu rušení. Pro některé druhy organismů to může představovat v určitých fázích jejich životního cyklu limitující faktor, který ovlivní např. celou vegetační sezónu s rozmnožovacím obdobím.

Posuzovaný záměr počítal s převedením stávající příjezové vodní elektrárny na elektrárnu derivační a se zachováním provozu elektrárny příjezové. Při jeho realizaci by došlo k převedení části vod do cca 250 metrů dlouhého náhonu a poté zaústění zpět do řeky. V době posuzování bylo využíváno pro účely příjezové elektrárny 5 m³/s, přičemž bylo povoleno 6,5 m³/s. V rámci projektu se počítalo s navýšením o 3,5 m³/s. Polovina příjezové elektrárny měla zůstat v provozu s nutností změny turbíny na regulovanou a zvýšení hltnosti na 3,5 m³. Předpokladem bylo, že by turbína derivační MVE byla mimo provoz 120 dnů v roce, 90 dnů je v řece průtok vyšší než je hltnost obou turbín. Výraznější vliv na průtok v řece by se tedy projevoval cca 155 dnů v roce.

Předmětem ochrany EVL Dolní Ploučnice jsou tři živočišné druhy přílohy II. Směrnice o stanovi-

štích (92/43/EHS). Jedná se o druhy vázané svým způsobem života na vodní prostředí, i když každý v jiné formě:

*Losos atlantský *Salmo salar**

Lososovitá ryba, podnikající během života dlouhé migrace, byl významnou rybou našich řek až do začátku 20. století. Poté, v souvislosti se znečištěním a především regulací řek a výstavbou jezů, jako neprostupných migračních bariér, tah ustal. Poslední jedinci lososa se u nás objevovali do poloviny 20. století. Od té doby byl tento druh považován v českých zemích za vyhynulý.

Faktu, že zvířata se vrací do místa svého narození, využívá rozsáhlý repatriační program, který byl u nás zahájen ve spolupráci s německou stranou. Na horní části Kamenice, Ploučnice a Ohře je v rámci tohoto programu od roku 1998 vysazován plůdek lososa. Počítá se se zprůchodněním všech stávajících migračních překážek, samozřejmostí je důsledná ochrana míst rozmnožování – trdlišť. Trdliště se nacházejí mimo jiné na toku Ploučnice v okolí Benešova nad Ploučnicí a také na několika jejích přítocích. Návrat prvních dospělých ryb byl zaznamenán v roce 2002 a lze tak usuzovat na potenciální úspěšnost programu.

*Kuňka ohnivá *Bombina bombina**

Menší žába rozmnožující se v litorálních porostech v tůních, odstavených ramenech řek a rybnících, jejíž výskyt je soustředěn především v nížinných oblastech České republiky. V rámci Libereckého kraje se vyskytuje v širším okolí České Lípy, v EVL Dolní Ploučnice je kuňka ohnivá soustředěna pouze v mokřadech v nivě Ploučnice pod jejím soutokem s potokem Šporka na západním okraji České Lípy.

*Vydra říční *Lutra lutra**

Vydra říční je větší lasicovitá šelma svým způsobem života spojená s vodním prostředím. Vydra byla v minulosti ohrožena hlavně přímým pronásledováním, zásadním faktorem jejího ohrožení však jsou změny přirozeného biotopu způsobené znečištěním vody, regulacemi toků, odvodňováním apod.

Řeka Ploučnice hraje v rámci České republiky poměrně významnou roli pro vydry, protože zajišťuje migrační spojitost populace obývající české vnitrozemí v Lužických horách, Labských pískovcích a na Českolipsku s populací v jižní části Saska. Představuje typický biotop vydry u nás se zachovalou strukturou rybího společenstva, možnostmi úkrytu i dostatečnou rozlohou pro tohoto teritoriálně žijícího živočicha.

Výsledky

Základem hodnocení byl fakt, že v dané lokalitě jez a s ním spojená MVE již existoval a působil jako poměrně významná migrační překážka v toku. Součástí projektu navíc byl tzv. rybí přechod, jehož funkčnost potvrdila i Komise pro rybí přechody.

Vyhodnocení vlivů záměru na jednotlivé předměty ochrany

Losos atlantský

Pro tuto rybu představuje přítomnost jezu zcela limitující faktor pro její existenci na lokalitě. Nepřekonatelná překážka znemožňuje každoroční migraci na místa rozmnožování i zpět do moře. Také nedostatečná zábrana proti vnikání do turbíny výrazně zvyšuje mortalitu táhnoucích jedinců a tím ohrožuje stav celé populace. Další vliv se projevuje ve změně rybího společenstva i v potenciálním úbytku trdlišť.

Nově umísťovaný jez v EVL pro tento druh by znamenal výrazný zásah do jeho biotopu a jeho realizaci by nebylo možné doporučit. Plánovaný záměr však předpokládal využití stávajícího jezu, přičemž při této příležitosti bylo možné vyloučit některé výše jmenované negativní faktory. Struktura rybího společenstva i koryta toku jsou v současné době již stávajícím jezem ovlivněny. Využití vod pro derivační MVE tak nebude znamenat jakoukoliv změnu stavu. Za určitých předem stanovených podmínek minimalizujících negativní vliv jezu může jeho rekonstrukce znamenat naopak zlepšení stavu pro lososa. Tyto podmínky zahrnují vybudování funkčního rybího přechodu, použití funkčních zábran proti vniknutí ryb do turbín, striktní dodržování minimálních zůstatkových průtoků daných metodickým pokynem č. 9 odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí ke stanovení minimálních zůstatkových průtoků ve vodních tocích. (Věstník MŽP č. 5, 1998). Podmínky byly nedílnou součástí posuzovaného záměru.

Kuňka ohnivá

Tento druh se v rámci EVL vyskytuje pouze na jediné lokalitě. Jedná se o mokřad v nivě Ploučnice u České Lípy, pod přítokem Šporky. Druh podniká migrace na a z místa rozmnožování, jímž jsou tůň v mokřadu. Stejně jako většina dalších druhů obojživelníků neosidluje tekoucí vodu. Vzhledem k tomu, že plánovaný záměr se nachází mimo migrační potenciál kuňky z této lokality, lze předem vyloučit jakýkoliv negativní vliv na populaci druhu v EVL Dolní Ploučnice.

Vydra říční

Tento druh představuje vysoce pohyblivého živočicha s noční aktivitou, schopného překonávat při migraci i poměrně obydlená území. Území dotčené plánovaným záměrem není trvale využívaným biotopem vydry. Blízkost obydlených částí na obou březích způsobuje příliš vysokou hladinu rušení a do značné míry omezuje podmínky pro její existenci. Dolní tok řeky Ploučnice je však jedním z významných koridorů spojujících rozsáhlou populaci v Sasku s populací v severních Čechách.

Záměr předpokládal zachování pásu zeleně podél zahrad na levém břehu řeky a instalaci zábran proti vniknutí zvířat do MVE, což umožňuje migraci vyder i minimalizaci rizika jejich zranění. Vliv rušení působí pouze po dobu výstavby.

Vzhledem k tomu, že plánovaný záměr předpokládal využití již stávajícího jezu, byl vyhodnocen vliv záměru na vydru jako méně významný.

Vyhodnocení možných kumulativních vlivů

Vliv MVE se výrazně násobí při jejich větší koncentraci na toku. Přirozené vodní prostředí řeky Ploučnice je postiženo velkým počtem těchto zařízení. Při posuzování proto musí být bráno v potaz i umístění dalších vodních děl nad i pod plánovaným záměrem. Jez na ř. km. 4,512 je v pořadí třetím jezem od ústí řeky do Labe. První jez, který je shodou okolností spravován týž investorem jako posuzovaný záměr, je v současné době již zajištěn funkčním rybím přechodem. Vzhledem k vysoké koncentraci jezů na toku je nutné požadovat postupně i při jakékoliv změně těchto staveb jejich zprůchodnění funkčním rybím přechodem. Budování nových jezů na toku nelze doporučit.

Doporučení a závěr

Vznik nových jezů, přehrad nebo migračních překážek na vodních tocích, které jsou vymezeny jako evropsky významné lokality pro druhy ryb, je nutné hodnotit jako významné negativní ovlivnění a jako takové ho nelze doporučit.

Nedílnou součástí projektů rekonstrukcí nebo změn parametrů migračních překážek na vodních tocích by měl být kvalitní rybí přechod, jehož funkčnost potvrdí svým stanoviskem Komise pro rybí přechody. Stejně tak je nutné, aby součástí projektu byla i opatření, která v maximální možné míře zabrání vnikání ryb do prostoru turbín vodní elektrárny. Funkčnost těchto opatření musí potvrdit ichtyolog se znalostí problematiky.

Posuzovaný záměr byl pouze změnou parametrů již stávající migrační překážky na vodním toku.

Jeho součástí byla opatření, která naopak představovala zlepšení situace:

- vybudování rybího přechodu se zajištěným celoročně stálým vábícím proudem vody k ústí přechodu v úseku toku pod jezem. Průtok v přechodu je minimálně 0,4 m³.
- vtok do náhonu je zajištěn česly zabraňujícími vniknutí ryb do turbíny MVE. Na výtok z plánované derivační elektrárny je umístěn elektrický odpuzovač ryb.
- pro migraci vyder byl zachován travnatý pás podél levého břehu.

Stávající jez představuje nepříznivé ovlivnění pro populaci lososa atlantského, posuzovaný záměr může přispět k částečnému zlepšení situace. Při posuzování je nutné brát v úvahu nejen aktuální stav rybího společenstva, ale též probíhající repatriační program pro tento druh. Minimální

ovlivnění lze očekávat u vydry říční, vliv není předpokládán u kuňky ohnivé.

Záměr změny parametrů MVE na řece Ploučnici v Děčíně, místní části Březiny nemá významný negativní vliv (resp. negativní vliv dle §45i odst. 9 zákona č. 114/1992 Sb.) na EVL Dolní Ploučnice.

Použitá literatura

Metodický pokyn č. 9 odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí ke stanovení minimálních zůstatkových průtoků ve vodních tocích. Věstník MŽP č. 5, 1998.

ROTH P. (2007): Metodika hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Věstník Ministerstva životního prostředí, ročník XVII, částka 11, s. 1–23.

Foto 1: Jez a objekt stávající příjezové elektrárny v Děčíně – Březinách (foto: O. Volf)

POSUZOVÁNÍ VLIVŮ PROJEKTŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ VE ŠPANĚLSKU

Martina Franková

*JUDr. Martina Franková, Ph.D.
Katedra práva životního prostředí
Právnická fakulta University Karlovy v Praze
E-mail: frankova@prf.cuni.cz*

Abstrakt

Článek popisuje právní úpravu posuzování vlivů projektů na životní prostředí ve Španělsku, zaměřuje se především na procesní aspekty tohoto nástroje ochrany životního prostředí a upozorňuje na důležité shody a rozdíly mezi českou a španělskou právní úpravou. Článek volně navazuje na příspěvky publikované v časopise EIA – SEA – IPPC v minulém roce (3/2012 a 4/2012), které se věnovaly polské a německé právní úpravě posuzování vlivů projektů na životní prostředí.

Abstract

The aim of this article is to describe the Spanish system of the Environmental Impact Assessment and to compare it with the Czech legal regulation on Environmental Impact Assessment. The article mainly deals with the procedural aspects of this environmental protection instrument. The paper freely follows the articles published in this journal in the last (2012/3 and 2012/4) on the Polish and German EIA legislation.

Úvod

Smyslem tohoto článku je podat základní informaci o posuzování vlivů projektů na životní prostředí ve Španělsku. Byť je španělský právní systém od českého právního řádu ovlivňovaného především německým a rakouským právem (což je dáno zejména geografickým a historickým kontextem) dosti odlišný, v případě posuzování vlivů na životní prostředí lze najít až překvapivě mnoho podobných rysů a zejména podobných otázek, které řeší aplikační praxe.

S ohledem na společná východiska naší i španělské právní úpravy problematiky posuzování vlivů projektů na životní prostředí (dále jen „EIA“), kterými je unijní právní úprava, konkrétně směrnice 2011/92/EU Evropského parlamentu a Rady o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých projektů na životní prostředí (kodifikované znění)¹, (dále jen „Směrnice EIA“), do které jsou

1 Jedná se kodifikované znění směrnice o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých projektů na životní prostředí, kterým byla zrušena původní směrnice Rady 85/337/EHS ve znění směrnic 97/11/ES, 2003/35/ES a 2009/31/ES a nahrazena tímto úplným (kodifikovaným) zněním.

promítnuty také závazky plynoucí z tzv. Aarhuské úmluvy², nepřekvapí velmi podobné věcné řešení problematiky³. Lze však najít též mnoho společných rysů v procesních otázkách, které jsou čistě v kompetenci jednotlivých členských států EU.

Prameny právní úpravy posuzování vlivů projektů na životní prostředí ve Španělsku.

Základním pramenem právní úpravy problematiky EIA je **Královský legislativní dekret č. 1/2008** ze dne 8. 2. 2008, kterým se schvaluje revidovaný text zákona o posuzování vlivů projektů na životní prostředí (v úplném znění). Tento zákon byl významně novelizován **zákonem č. 6/2010** ze dne 24. 3. 2010, kterým se mění a doplňuje revidovaný text zákona o posuzování vlivů projektů na životní prostředí. Následující text vychází z textu Královského legislativního dekretu č. 1/2008, kterým se schvaluje revidovaný text zákona o posuzování vlivů projektů na životní prostředí ve znění zákona č. 6/2010 (dále jen „španělský zákon EIA“). Španělský zákon EIA provádí Královským legislativním dekretem č. 1131/1988 ze dne 30. 9. 1988, kterým se přijímá prováděcí nařízení k zákonu o posuzování vlivů projektů na životní prostředí.⁴ Je třeba dodat, že v květnu zveřejnilo Ministerstvo zemědělství, výživy a životního prostředí nový návrh zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.⁵ Španělsko se člení na autonomní společenství

2 Úmluva EHK OSN o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (124/2004 Sb.m.s.). Požadavky plynoucí z této Úmluvy pro problematiku posuzování vlivů na životní prostředí byly do směrnice 85/337/EHS promítnuty směrnicí 2003/35/ES.

3 K nejdůležitějším požadavkům a principům směrnice EIA viz např.: FRANKOVÁ M., HUMLÍČKOVÁ, P., Posuzování vlivů projektů na životní prostředí v Polsku, Zpravodaj EIA- IPPC - SEA, s. 2–5, červenec 2012, číslo 3, Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s CENIA, ISSN – online verze 1801-6901

4 Královským legislativním dekretem č. 1/2008 bylo vydané úplné revidované znění zákona, které sjednotilo problematiku EIA do jednoho zákona, původní právní úprava pocházela již z 1986 a byla mnohokrát novelizována, prováděcí nařízení k původnímu zákonu však zůstalo v platnosti.

5 Délku legislativního procesu ve Španělsku a pravděpodobnost přijetí nového zákona si autorka tohoto článku netroufá odhadnout. K přijetí vládního návrhu zákona je však pochopitelně třeba schválení oběma komorami španělského parlamentu (Cortes Generales), poté ho v souladu

(Comunidades Autónomas), dále pak na regiony (provincie) a obce. Toto správní členění ovlivňuje částečně též řešení problematiky EIA, která byt je v zásadě řešena jednotně na celostátní úrovni, ponechává v kompetenci jednotlivých autonomních společenství některé dílčí otázky, zejména určení příslušného správního orgánu nebo stanovení některých lhůt, neboť zákon stanoví v některých případech pouze maximální, případně též minimální délku lhůty.

EIA jako součást jiného správního řízení

Posuzování vlivů projektů na životní prostředí je ve Španělsku součástí jiného správního řízení, proces EIA není samostatným správním řízením a ani jiným samostatným procesem, nýbrž integrovanou součástí správního řízení, jehož cílem je vydání správního rozhodnutí o realizaci či autorizaci projektu. Praktickým i právním problémem je pak určení, o jaké správní řízení se má jednat, často je totiž potřeba ke konečné realizaci projektu, podobně jako v ČR, více správních rozhodnutí a tedy probíhá více správních řízení. Právo, na otázku jakého konkrétně správního řízení má být EIA součástí, výslovnou odpověď nedává. Určitou interpretační pomůckou je ustanovení španělského zákona EIA o orgánu, který toto řízení povede, nicméně ani toto ustanovení nedává jednoznačnou odpověď (viz níže). Právní teorie⁶ v souladu s judikaturou Soudního dvora EU⁷ se kloní k názoru, že by se určení tohoto „hlavního“ řízení, jehož součástí bude EIA, mělo řídit zásadou „včasnos-

ti“ nebo také „*prior tempore potior iure*“⁸. EIA by tedy měla proběhnout v prvním správním řízení, ve kterém je již možno identifikovat a zhodnotit dopady plánovaného projektu na životní prostředí, stručně řešeno, co nejdříve je to možné. Proces EIA je sice součástí hlavního povolujícího řízení, dal by se však také charakterizovat jako postup doplňující hlavní povolující správní řízení. Má totiž relativně autonomní charakter a je také zajišťován orgánem ochrany životního prostředí, tedy orgánem odlišným od „hlavního“ správního orgánu, který rozhoduje ve věci a vede správní řízení, ve které se rozhoduje o posuzovaném projektu. Nabízí se zde paralela s právní úpravou § 91 stavebního zákona (zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) v platném znění), který byl výrazně novelizován zákonem č. 350/2012 Sb., kdy v případě spojení územního řízení s vybranými postupy procesu EIA, vystupují v daném procesu také dva stěžejní správní úřady – stavební úřad a krajský úřad příslušný k posuzování vlivů na životní prostředí⁹.

Příslušné správní orgány¹⁰

Jak bylo naznačeno výše, otázka příslušných správních úřadů úzce souvisí s povahou procesu EIA jako relativně autonomní součásti řízení, ve kterém se rozhoduje o daném projektu. Jedná se o poměrně komplikovanou otázku, neboť kromě toho, že v procesu EIA vystupují orgány ochrany životního prostředí a orgány rozhodující ve věci, jsou některé projekty v kompetenci orgánů s celostátní (národní) působností a některé jsou v kompetenci jednotlivých autonomních společenství, kdy je pak otázka příslušného správního úřadu upravena právem autonomního společenství.

Projekty posuzované na celostátní úrovni, jsou ty, o nichž rozhoduje (povoluje je) Ústřední státní správa,¹¹ orgánem ochrany životního prostředí,

s čl. 91 španělské Ústavy v 15 denní lhůtě schvaluje král, který zákony též vyhlašuje a nařizuje jejich publikaci.

6 PERRALES, C. de M., Derecho Español del Medio ambiente, Madrid: Civitas, 2009, 3. vydání, s. 161, ISBN: 978-84-470-3317-1.

7 Viz např. Rozsudek Soudního dvora ES C-2/07 ze dne 28. 2. 2008 Poul Abraham a další versus Région wallonne a další: „Krom toho, pokud vnitrostátní právo stanoví vícestupňové povolovací řízení, posouzení vlivů záměru na životní prostředí musí být v zásadě skutečně – no ihned, jakmile je možné identifikovat a posoudit všechny vlivy, které tento záměr může mít na životní prostředí (viz rozsudek ze dne 7. ledna 2004, Wells, C 201/02, Recueil, s. I 723, bod 53). Pokud tak jedním z těchto stupňů je hlavní rozhodnutí a dalším prováděcí rozhodnutí, které nemůže jít nad rámec parametrů stanovených hlavním rozhodnutím, musejí být vlivy, které může mít záměr na životní prostředí, identifikovány a posuzovány během řízení týkajícího se hlavního rozhodnutí. Pouze tehdy, když tyto vlivy nejsou identifikovatelné, by mělo být posouzení provedeno během řízení týkajícího se prováděcího rozhodnutí (výše citovaný rozsudek Wells, bod 52).“

8 Čas je důležitější než právo.

9 Blíže srov. § 91 stavebního zákona (zákona č. 186/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákona).

10 Článek 2 odstavec 2 a 3 španělského zákona EIA.

11 Administración General del Estado – Ústřední státní správa. Je upravena zákonem č. 6/1997 ze dne 14. dubna 1997, o organizaci a fungování ústřední státní správy. Je podřízena vládě a tvoří ji především ministerstva, vládní komise, delegace při EU a vnější státní správa (ambasády a konzuláty). Blíže viz Ley 6/1997, de 14 de abril, de Organización y Funcionamiento de la Administración General del Estado, dostupné: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1997-7878>

tedy orgánem příslušným k posouzení vlivu takového projektu na životní prostředí je Ministerstvo životního prostředí. Povinně probíhá též konzultace s orgánem ochrany životního prostředí autonomního společenství, ve kterém má být daný projekt umístěn.

Projekty posuzované na úrovni autonomního společenství, jsou projekty, o nichž rozhoduje ve věci orgán na úrovni autonomního společenství nebo na místní úrovni, orgánem ochrany životního prostředí příslušným k posouzení vlivu takového projektu na životní prostředí je pak orgán ochrany životního prostředí na úrovni autonomního společenství (nikoli na místní úrovni). Konkretizace těchto orgánů je pak dána zákony jednotlivých autonomních společenství.¹²

Určení konkrétního orgánu rozhodujícího ve věci, ať již na ústřední úrovni nebo úrovni autonomní či místní je, jak bylo naznačeno výše, složitější. Má to být takový orgán, kterému náleží kompetence týkající se povolované činnosti, resp. činnosti, ke které daný projekt směřuje.

Posuzované projekty¹³

Španělská právní úprava rozlišuje dvě základní skupiny projektů, které podléhají procesu EIA¹⁴. Projekty z přílohy č. I španělského zákona EIA jsou posuzovány vždy. Do druhé skupiny pak náleží projekty z přílohy č. II španělského zákona EIA a dále projekty neuvedené v příloze č. I, které mohou mít přímý nebo nepřímý vliv na lokality sítě Natura 2000. Projekty z této druhé skupiny II jsou posuzovány na základě rozhodnutí příslušného orgánu ochrany životního prostředí, toto rozhodnutí musí být odůvodněné a podloženo kritérii uvedenými v příloze III španělského zákona EIA. Španělská a česká právní úprava je v tomto ohledu velmi podobná, liší se především tím, že tzv. naturová EIA je upravena přímo ve španělském zákoně EIA, nikoli ve speciálním zákoně, jako je tomu v českém právním řádu¹⁵.

12 Srov. Čl. 4 španělského zákona EIA

13 Srov. Čl. 3 španělského zákona EIA

14 Jedná se o transpozici Směrnice EIA a jejích příloh I a II, kde prostor pro odchylky v národních právních úpravách je velmi malý, především se jedná možnost zvolit způsob určení, zda projekt z přílohy II bude posuzován (srov. čl. 4 odst. 2 Směrnice EIA). Dále je zde transponováno ustanovení o tzv. naturovém posuzování dopadů na životní prostředí upravené v čl. 6 a 7 Směrnice 92/43/EHS.

15 Srov. § 45h – § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Proces posuzování vlivů na životní prostředí

Samotné posuzování vlivů projektu na životní prostředí, jakožto relativně autonomní součást správního řízení, kterým se rozhoduje o daném projektu (povolení, autorizace, integrované povolení daného projektu apod.) sestává z několika fází¹⁶, které jsou s drobnými odchylkami shodné pro projekty posuzované na celostátní úrovni i ty posuzované na úrovni autonomních společenství:

- podání a posouzení žádosti
- vymezení rozsahu studie o vlivu na životní prostředí (orgánem ochrany životního prostředí na základě předchozí konzultace s dotčenými orgány a s částí veřejnosti)
- studie o vlivu na životní prostředí (dále jen studie „EIA“)
- proces informování veřejnosti a konzultací s dotčenými správními úřady a s dotčenou veřejností
- „prohlášení“¹⁷ o dopadu projektu na životní prostředí (dále jen „prohlášení EIA“)

Vydáním prohlášení EIA končí proces posuzování nikoli však správní řízení ve věci, právní povaha prohlášení EIA a jeho významu pro rozhodování ve věci je zásadní a bude popsána níže.

Investor (právnícká nebo fyzická osoba, která chce realizovat projekt) podává žádost, jejíž součástí je též základní informace o projektu (tzv. počáteční dokument), o podrobení projektu procesu EIA orgánu rozhodujícímu ve věci (nikoli tedy orgánu ochrany životního prostředí, který vede proces EIA). Obsah žádosti včetně tzv. počátečního dokumentu se liší pro projekty ze skupiny 1 (tedy projekty uvedené v příloze I španělského zákona EIA, které jsou posuzované vždy, obligatorně) a ze skupiny 2 (tedy projekty z přílohy II španělského zákona EIA a projekty, které mohou mít významný vliv na lokalitu sítě Natura 2000, a které se posuzují slovy české terminologie tzv. fakultativně).

V případě projektů obligatorně posuzovaných po podání žádosti orgán rozhodující ve věci předá žádost po kontrole její úplnosti orgánu ochrany životního prostředí. Ten na základě žádosti a po konzultaci s dotčenými úřady a s právníckými a fyzickými osobami zabývajícími se ochranou životního prostředí vymezí rozsah studie EIA. U projektů z 2. skupiny je opět po kontrole úplnosti žádosti

16 Čl. 5 španělského zákona EIA

17 V českém právním řádu se nabízí ekvivalent stano-visko podle § 10 zákona č. 100/2001 Sb. V následujícím textu bude používán výraz prohlášení, neboť byt jsou oba instituty dosti podobné, nejsou totožné.

tato předána orgánu ochrany životního prostředí, který nejprve musí rozhodnout, zda bude proces EIA dále pokračovat, tedy zda projekt podléhá posuzování vlivů na životní prostředí. Rozhodnutí, zda bude projekt dále posuzován, předchází konzultace s dotčenými úřady a s právníky a fyzickými osobami a institucemi dotčenými realizací projektu¹⁸. Výsledek těchto konzultací musí orgán brát v úvahu ve svém rozhodnutí, o tom zda bude projekt podléhat dalšímu posuzování. Toto rozhodnutí případně také vymezí rozsah studie EIA. U konzultací probíhajících v této fázi posuzování se nejedná o konzultace s dotčenou veřejností ve smyslu čl. 2 Aarhuské úmluvy, o jejíž účasti na posuzování bude pojednáno níže.

Studii EIA (v zásadě období dokumentace EIA v českém právním řádu)¹⁹, jejíž zpracování je dalším krokem procesu EIA, zpracovává investor, který také odpovídá za její obsah. Zákon pouze stanoví v případě projektů, o nichž rozhoduje Ústřední státní správa, tedy u nichž je orgánem ochrany životního prostředí Ministerstvo životního prostředí, požadavek na uvedení (identifikaci) autora resp. autorů studie EIA.

Účast veřejnosti a její informování je ve španělské právní úpravě procesu EIA upraveno ve více formách. Předně, jak bylo již výše uvedeno, probíhají konzultace s vybranými subjekty, včetně užší skupiny veřejnosti po předložení žádosti investorem, jejichž smyslem je upřesnit rozsah a míru podrobnosti studie EIA²⁰, případně též rozhodnutí o tom, zda má být projekt z 2. skupiny dále posuzován.

Další dva odlišné způsoby informování a zapojení veřejnosti probíhají souběžně, ve stejné časové fázi, a to po vypracování studie EIA a před vydáním prohlášení EIA. Obě tyto formy veřejného projednávání jsou vedeny orgánem rozhodujícím ve věci (nikoli tedy orgánem ochrany životního prostředí), který jeho výsledky předá orgánům ochrany životního prostředí s celým spisem po ukončení veřejného projednávání.

Zákon rozlišuje mezi veřejností v nejširším slova smyslu (každý) a mezi dotčenými správními úřady

18 Zákon vymezuje terminologicky odlišně skupinu subjektů, se kterými budou v této fázi probíhat konzultace, pro projekty z první a z druhé skupiny.

19 Obsah studie EIA vymezuje čl. 7 španělského zákona EIA a je pochopitelně konkretizován orgánem ochrany životního prostředí v předcházející fázi.

20 SOLÉ A. P., Acceso a la información pública y acceso a la justicia en materia de medio ambiente. Diez años del Convenio Aarhus et al., Barcelona: Atelier 2008, s. 339, ISBN: 978-84-96758-80-3.

a dotčenou veřejností ve smyslu Aarhuské úmluvy²¹. Veřejné projednávání s oběma těmito skupinami probíhá současně, liší se však informace, které jsou jim poskytnuty a dále způsoby zapojení resp. účasti. Veřejnost může namítat, co považuje za důležité (vznášet připomínky), dotčené správní úřady a dotčená veřejnost mohou uplatňovat připomínky a stanoviska. Na jejich základě může orgán ochrany životního prostředí vyzvat investora k doplnění studie EIA. Výsledky veřejného projednávání (obou jeho forem) vezme v úvahu (podle PERRALESE *to však neznamená, že by je musel všechny akceptovat*²²) jak investor, tak především orgán rozhodující ve věci ve svém konečném rozhodnutí o projektu.

Výsledné prohlášení EIA má charakter předběžné otázky vůči rozhodnutí ve věci. Obsahem prohlášení je především vyslovení se k otázce vhodnosti nebo nevhodnosti realizace projektu s ohledem na předpokládané dopady na životní prostředí a v případě pozitivního vyjádření taktéž stanovení podmínek zabezpečujících odpovídající ochranu životního prostředí a přírodních zdrojů. Prohlášení nemá charakter správního rozhodnutí, jeho povaha není jednoznačně určena, soudy se však vyslovily k jeho charakteru jako správního aktu.²³ Jako takové není samostatně přezkoumatelné, je však přezkoumatelné prostřednictvím rozhodnutí ve věci, tedy správního rozhodnutí o projektu. I v těchto ohledech existuje značná paralela mezi českou a španělskou právní úpravou a podobně jako v ČR je zřejmé, že též ve španělském soudnictví, jsou tyto otázky velmi aktuální. V případě sporu mezi orgánem ochrany životního prostředí a orgánem rozhodujícím ve věci ohledně dopadů projektu na životní prostředí nebo ohledně podmínek stanovených v prohlášení pro realizaci a provoz projektu, rozhoduje podle toho, zda se jedná o projekt posuzovaný na ústřední nebo autonomní úrovni Rada ministrů nebo příslušný

21 Definice dotčené veřejnosti odpovídá vymezení dotčené veřejnosti v Aarhuské úmluvě a je obsažena ve článku 2 odst. 6 španělského zákona EIA, který považuje za dotčenou veřejnost vedle osob zde přímo vymezených (nevládních organizací zabývajících se ochranou životního prostředí) také osoby vymezené v čl. 31 zákona č. 30/1992 Sb., z 26 listopadu, o veřejné správě a správním řádu.

22 PERRALES, C. de M., Derecho Español del Medio ambiente, Madrid: Civitas, 2009, 3. vydání, s. 168, ISBN: 978-84-470-3317-1.

23 PERRALES, C. de M., Derecho Español del Medio ambiente, Madrid: Civitas, 2009, 3. vydání, s. 153, ISBN: 978-84-470-3317-1.

vládní orgán autonomního společenství případně jiný orgán určený autonomním společenstvím. Míra obsahové závaznosti prohlášení EIA pro rozhodnutí ve věci je tedy jednoznačně vyšší než v ČR, byť ani zde se nejedná o závaznost absolutní. Prohlášení EIA se zveřejňuje, v případě projektu v kompetenci Ústřední státní správy se prohlášení dokonce publikuje ve sbírce zákonů. Zákon upravuje také zveřejnění rozhodnutí ve věci.

Velmi důležité je, že španělská právní úprava počítá se zapojením orgánu ochrany životního prostředí do kontroly realizace podmínek ochrany, které byly obsahem prohlášení EIA resp. následného rozhodnutí ve věci jak ve fázi výstavby, tak ve fázi provozu projektu.

Shrnutí

Španělská právní úprava vychází ze stejných východisek jako česká právní úprava, což se promítá především do hmotně-právních požadavků (např. obdobná skupina a způsob vymezení projektů podléhajících posuzování vlivů na životní prostředí, podobné náležitosti počáteční žádosti, obsahové požadavky na studii EIA, nutnost informování veřejnosti a její účast). Překvapivě mnoho společných znaků lze nalézt i v procesním řešení. Velmi podobná je úprava postupu posuzování, byť chybí české specifikum v podobě posudku EIA a dále také nejsou kladeny speciální nároky na autora studie EIA. Podobné je také pojetí procesu EIA jakožto specifického postupu, který je veden orgány ochrany životního prostředí a dále zakončení procesu EIA resp. jeho hlavní výstup v podobě tzv. prohlášení EIA, který má mnoho společných znaků s českým stanoviskem EIA. Především není samostatným správním rozhodnutím, a jak bylo uvedeno výše, spory jsou i o jeho povahu jakožto správního aktu. S tím pak souvisí velmi podobné řešení možnosti přezkumu prohlášení EIA, které však není předmětem tohoto příspěvku.

V ostatních aspektech se již španělská právní úprava posuzování vlivů na životní prostředí dosti liší. Proces EIA je sice relativně samostatným autonomním postupem, nicméně probíhá v rámci správního řízení, kterým se rozhoduje o projektu a je jeho součástí – v české právní úpravě má nejbližší tomuto pojetí možnost spojení vybraných postupů EIA s územním řízením, které je upraveno v § 91 stavebního zákona. Tím, že je proces EIA součástí správního řízení, kterým se rozhoduje ve věci je předurčena i závaznost prohlášení EIA pro výsledné rozhodnutí o projektu, nicméně po-

stavení orgánu životního prostředí a orgánu rozhodující ve věci lze charakterizovat jako rovnocenné, neboť v případě jejich sporu ohledně obsahu prohlášení EIA zákon stanoví „arbitra“. Míra obsahové závaznosti prohlášení EIA pro rozhodnutí ve věci je tedy jednoznačně vyšší než v ČR, byť ani zde se nejedná o závaznost absolutní.

Odlišné je též postavení veřejnosti, španělská právní úprava na rozdíl od českého právního řádu přebírá definici dotčené veřejnosti z Aarhuské úmluvy a pracuje s touto kategorií. Být španělský zákon EIA nezná tak široké informování a zapojení nejširší veřejnosti jako česká právní úprava, zakotvuje na rozdíl od české právní úpravy povinnost zohlednění výsledků veřejného projednávání při konečném rozhodování o projektu. Nelze zde než připomenout, že právě nedostatečné řešení této otázky je České republice vytýkáno.²⁴

Literatura:

SOLE, A. P., Acceso a la información pública y acceso a la justicia en materia de medio ambiente. Diez años del Convenio Aarhus et al., Barcelona: Atelier 2008, s. 339, ISBN: 978-84-96758-80-3.

PERRALES C. de M., Derecho Español del Medioambiente, Madrid: Civitas, 2009, 3. vydání, s 660, ISBN: 978-84-470-3317-1.

FRANKOVÁ M., HUMLÍČKOVÁ, P., Posuzování vlivů projektů na životní prostředí v Polsku, Zpravodaj EIA- IPPC - SEA, s. 2 – 5, červenec 2012, číslo 3, Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s CENIA, ISSN – online verze 1801-6901.

Královský legislativní dekret č. 1/2008 ze dne 8. 2. 2008, kterým se schvaluje revidovaný text Zákona o posuzování vlivů projektů na životní prostředí (v úplném znění). (*Real Decreto Legislativo 1/2008, de 11 de enero, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Evaluación de Impacto Ambiental de proyectos (Texto consolidado)*).

Královský legislativní dekret č. 1131/1988 ze dne 30. 9. 1988, kterým se přijímá prováděcí nařízení k zákonu a posuzování vlivů projektů na životní prostředí. (*Real Decreto 1131/1988 de 30 de septiembre, por el que se aprueba el Reglamento*

²⁴ Srov. Recommendations and Findings of Aarhus Compliance Committee (ACCC/C/2010/50) adopted on 29. 6. 2012. Dostupné: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/compliance/CC-39/ece.mp.pp.c.1.2012.11_as_submitted.pdf.

para la ejecución del Real Decreto legislativo 1302/1986, de 28 de junio, de evaluación de impacto ambiental).

Recommendations and Findings of Aarhus Compliance Committee (ACCC/C/2010/50) adopted on 29. 6. 2012. dostupné: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/compliance/CC-39/ece.mp.pp.c.1.2012.11_as_submitted.pdf.

Rozsudek Soudního dvora ES C- 2/07 ze dne 28. 2. 2008 Poul Abraham a další versus Région wallonne a další.

Zákon č. 6/2010 ze dne 24. 3. 2010, kterým se mění a doplňuje revidovaný text zákona o posuzování vlivů projektů na životní prostředí. (*Ley 6/2010, de 24 de marzo, de modificación de la Ley de Evaluación de Impacto Ambiental de proyectos, aprobado por el Real Decreto Legislativo 1/2008, de 11 de enero*).

Zákon č. 6/1997 ze dne 14. dubna 1997 o organizaci a fungování ústřední státní správy. (*Ley 6/1997, de 14 de abril, de Organización y Funcionamiento de la Administración General del Estado*). Dostupné: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1997-7878>.

ZÁVĚRY O BAT PRO VÝROBU CEMENTU, VÁPNA A OXIDU HOŘEČNATÉHO

Jan Slavík

Ing. Jan Slavík, Ph.D.

*Ministerstvo životního prostředí,
odbor posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence
e-mail: jan.slavik@mzp.cz*

Abstract

The article contains brief information on Commission implementing decision of 26 March 2013 establishing the best available techniques (BAT) conclusions under Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council on industrial emissions for production of cement, lime and magnesium oxide (2013/163/EU) and its preparation.

Klíčová slova

IPPC, BREF, závěry o BAT, výrobu cementu, vápna a oxidu hořečnatého

Anotace

Dne 9. 4. 2013 bylo v Úředním věstníku Evropské unie zveřejněno Prováděcí rozhodnutí komise 2013/163/EU, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro výrobu cementu, vápna a oxidu hořečnatého. Závěry o BAT, zpracované na základě požadavku čl. 13 směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích, jsou základním dokumentem pro povolování podle této směrnice, zejména pak pro stanovování emisních limitů.

Závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) a referenční dokument o BAT (BREF) pro výrobu cementu, vápna a oxidu hořečnatého jsou zpracovány pro následující kategorii průmyslových činností podle přílohy I směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích (IED):

3.1. Výroba cementu, vápna a oxidu hořečnatého, což zahrnuje:

a) výrobu cementového slínku v rotačních pecích o výrobní kapacitě větší než 500 t za den nebo v jiných pecích o výrobní kapacitě větší než 50 t za den;

b) výrobu vápna v pecích o výrobní kapacitě větší než 50 t za den;

c) výrobu oxidu hořečnatého v pecích o výrobní kapacitě větší než 50 t za den.

Pokud jde o výše uvedený bod 3.1 písm. c), tyto závěry o nejlepších dostupných technikách upravují pouze výrobu suchým procesem, který vychází z těženého přírodního magnezitu (uhličitanu hořečnatého).

Pro Českou republiku má tento dokument značnou důležitost, protože se na našem území nachází několik významných průmyslových zařízení tohoto sektoru provozovaných v režimu integrované prevence.

Původně byl BREF pro toto odvětví schválen na evropské úrovni v roce 2010, tedy ještě podle „staré“ směrnice IPPC (2008/1/ES). Jeho použití je podle pravidel z aktuálně platné IED tudíž omezené. Proto 10. 2. 2012 oznámila EK svůj záměr přetypografovat tento BREF do podoby požadované IED. Vzhledem k uvedené skutečnosti probíhal proces rychleji než v případě standardních revizí.

Návrh BREF a závěrů o BAT byl, podle čl. 13 IED, diskutován na Fóru dne 13. 9. 2012 v Bruselu. Jednání se podrobně zabývalo dříve obdrženými připomínkami, zejména v oblasti definic, monitorovacích frekvencí (u jednorázového měření), požadavků na vlastní provádění měření (používání národních a mezinárodních norem a jejich možná hierarchie) a otázky aplikovatelnosti několika vymezených BAT. U většiny otázek nebylo dosaženo mezi účastníky úplného konsensu.

Závěry o BAT byly, podle čl. 75 IED, následně předloženy na jednání výboru dne 20. 11. 2012, kde byly členskými státy přijaty. Vzhledem k tomu, že u relevantních kategorií je garantem v oblasti BAT na národní úrovni Ministerstvo průmyslu a obchodu, vycházel kladný postoj zástupce České republiky z dříve obdrženého pozitivního stanoviska tohoto resortu.

Po schválení výborem měla Česká republika možnost vyjádřit své připomínky k překladu návrhu příslušného prováděcího rozhodnutí. Dne 9. 4. 2013 byl proces završen publikací závěrů o BAT v Úředním věstníku Evropské unie, jako prováděcího rozhodnutí komise 2013/163/EU.

Struktura závěrů o BAT je standardní. Obsahuje celkem 69 BAT a dělí se na 4 části – obecnou (2 BAT), výrobu cementu (27 BAT), výrobu vápna (25 BAT) a výrobu oxidu hořečnatého (15 BAT). Dokument je k dispozici ke stažení v informačním systému integrované prevence Ministerstva životního prostředí (www.mzp.cz/ippc) a na stránkách k problematice BAT Ministerstva průmyslu a obchodu (www.ippc.cz).

NOVÝ PROVÁDĚCÍ PŘEDPIS K ZÁKONU O INTEGROVANÉ PREVENCI

Jan Slavík

Ing. Jan Slavík, Ph.D.

*Ministerstvo životního prostředí,
odbor posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence
e-mail: jan.slavik@mzp.cz*

Abstract

The article contains the brief description of preparation and formal legal procedures related to the Decree No. 288/2013 Coll., implementing certain provisions of the act on integrated prevention. The decree deals with practical aspects of implementation of the Directive 2010/75/EU on industrial emissions as well as the unification in certain areas (reporting, structure of permits) within integrated permitting on national level.

Klíčová slova

integrované povolení, základní zpráva, zákon o integrované prevenci, BAT

Anotace

20. 9. 2013 vyšel ve Sbírce zákonů (částka 110) nový prováděcí předpis k zákonu č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci. Vyhláška č. 288/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o integrované prevenci nabyla platnosti 20. 9. 2013 a účinnosti 5. 10. 2013. Nahrazuje stávající vyhlášku č. 554/2002 Sb., která bude po nabytí účinnosti nové vyhlášky zrušena.

V nedávné době byl formálně publikací ve sbírce zákonů dokončen legislativní proces k nové vyhlášce v oblasti integrované prevence. Důvodem zpracování nového prováděcího předpisu byla rozsáhlá novelizace zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů z důvodu transpozice Směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích (IED).

Ministerstvo životního prostředí zahájilo, zároveň s přípravou novely zákona o integrované prevenci, práci na změně prováděcího předpisu v roce 2010. Změny prováděcího předpisu se primárně soustřeďovaly na praktické provádění požadavků IED. Sekundárním cílem bylo kromě jiného sjednocení formátu každoročního ohlašování a podoby integrovaných povolení. Vzhledem k rozšíření příloh bylo nakonec rozhodnuto o vy-

dání zcela nového prováděcího předpisu, nicméně velká část vyhlášky č. 554/2002 Sb., kterou se stanoví vzor žádosti o vydání integrovaného povolení, rozsah a způsob jejího vyplnění, ve znění pozdějších předpisů, je do nového odpisu zapracována bez podstatnějších úprav. Do procesu změn vyhlášky se, stejně jako do přípravy novely zákona o integrované prevenci, ve formátu široké pracovní skupiny zapojili zástupci průmyslu, kontrolních a povolovacích institucí a nevládních organizací.

Předpis stanoví následující vzory a související vysvětlivky k jejich vyplnění:

- žádost o vydání integrovaného povolení,
- základní zpráva,
- odborné posouzení k udělení výjimky z úrovně emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami,
- zpráva o plnění podmínek integrovaného povolení.

Legislativní proces k vyhlášce probíhal standardně. Text předjednaný pracovní skupinou se v připomínkovém řízení a po projednávání příslušnou komisí Legislativní rady vlády upravoval minimálně, zejména z důvodu správně-právního.

Po podpisu ministrem životního prostředí vyšel dne 20. 9. 2013 legislativní text v části č. 110/2013 Sbírky zákonů jako vyhláška č. 288/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o integrované prevenci. Vyhláška nabyla účinnosti 5. 10. 2013.

Schválení vyhlášky dopadá také na již existující prováděcí předpisy. Vyhláška č. 554/2002 Sb., kterou se stanoví vzor žádosti o vydání integrovaného povolení, rozsah a způsob jejího vyplnění, ve znění pozdějších předpisů, se tímto ruší.

Vzhledem k požadavkům ze strany provozovatelů a povolujících úřadů jsou přílohy vyhlášky ve formátu Microsoft Word veřejně dostupné na webových stránkách Ministerstva životního prostředí věnovaných problematice integrované prevence (www.mzp.cz/ippc) v sekci „Informace a aktuality“, část „Národní legislativa“.

PŘÍPRAVA NOVÉHO PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2014–2020 VE VZTAHU K PROCESU SEA

Zuzana Plešková

*Mgr. Zuzana Plešková
Ministerstvo životního prostředí,
odbor posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence
e-mail: zuzana.pleskova@mzp.cz*

V současnosti probíhá příprava nového programového období 2014–2020 pro potřeby čerpání finančních dotací Českou republikou (ČR) z Evropských strukturálních a investičních fondů v souladu s nadcházejícím rozpočtovým rámcem Evropské unie pro toto sedmileté období. Konečná podoba finanční alokace pro ČR není v současné době ještě definitivně stanovena.

Pro lepší využití těchto fondů ve prospěch dosahování cílů Strategie EU 2020, jež je hlavní reformní agendou Evropské komise (EK), se každý členský stát Evropské unie zavázal, že zpracuje Dohodu o partnerství, kterou schvaluje EK.

Připravovaná „Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020“ (dále jen „Dohoda“) je klíčovým dokumentem, který stanovuje základní strategii a priority ČR pro účinné a efektivní využívání fondů Společného strategického rámce za účelem dosahování cílů Strategie Evropa 2020. Tyto základní strategické cíle budou naplňovány prostřednictvím ukazatelů v dílčích operačních programech (dále také jen „OP“), v rámci nichž budou strategické cíle dále rozpracovávány. Seznam OP je uveden v textu dále. Ve své konečné podobě bude Dohoda postoupena EK. Teprve poté, co Dohodu schválí EK, budou moci být schváleny i samotné OP.

Dohoda je národní dokument, jenž bude plnit obdobnou roli, jakou plní Národní strategický referenční rámec v současném programovém období 2007–2013. Předkladatelem Dohody je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR), příslušným úřadem pro posuzování vlivů koncepce na životní prostředí je Ministerstvo životního prostředí, odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence. Vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí (dále jen „vyhodnocení SEA“) Dohody zpracovává společnost Integra Consulting s.r.o.

Dne 8. 10. 2013 vydalo MŽP k Dohodě závěr

zjišťovacího řízení, v němž MŽP uvádí, že vzhledem k obecnému a zaštiťujícímu charakteru koncepce je možné na dané úrovni hodnotit především to, zda Dohoda zahrnuje v rámci svých priorit a strategických cílů řešení všech relevantních problémů životního prostředí v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje. Dílčí operační programy již budou zahrnovat konkrétní opatření, v rámci nichž budou cíle a priority pro budoucí programové období naplňovány a u nichž již bude možné identifikovat konkrétnější možné přímé a nepřímé negativní vlivy na životní prostředí a stanovit tak adekvátní požadavky na rozsah a obsah vyhodnocení vlivů stanovených opatření na jednotlivé složky životního prostředí.

V současnosti připravované vyhodnocení SEA Dohody bude zaměřeno na možné významné vlivy Dohody na životní prostředí a lidské zdraví včetně potenciálních vlivů na lokality soustavy Natura 2000. Cílem vyhodnocení SEA Dohody je zajistit, aby Dohoda zohledňovala veškeré klíčové problémy životního prostředí a veřejného zdraví a jakým způsobem bude Dohoda přispívat k budoucímu vývoji životního prostředí. V rámci výstupů vyhodnocení SEA Dohody bude zpracovatelem navržen soubor environmentálních indikátorů a návrh konkrétních témat, která by měla být podrobněji rozpracována v dílčích operačních programech.

Z důvodu návaznosti jak samotné Dohody, tak problematiky SEA Dohody na dílčí operační programy, je nutná vzájemná spolupráce mezi zpracovateli vyhodnocení SEA Dohody a zpracovateli vyhodnocení SEA jednotlivých OP, jejíž realizace probíhá mimo jiné prostřednictvím koordinačních schůzek, které pořádá MMR.

Pro programové období 2014–2020 bylo vymezeno usnesením vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012 dle informací na internetových stránkách MMR (www.strukturalni.fondy.cz) 18 operačních programů, z nichž většina podléhá procesu SEA. Proces SEA bude rovněž proveden pro nový program Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu.

OP na národní úrovni podléhající procesu SEA:

- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- OP Praha – pól růstu ČR
- OP Rybářství 2014–2020
- Program rozvoje venkova
- Integrovaný regionální OP

OP na národní úrovni, které nepodléhají procesu SEA:

- OP Zaměstnanost
- OP Technická pomoc

OP přeshraniční spolupráce, u nichž proces SEA povede MŽP:

- OP přeshraniční spolupráce mezi ČR a Polskou republikou

OP přeshraniční spolupráce, u nichž proces SEA povede sousední stát a ČR bude zasláno vyhodnocení SEA k vyjádření v rámci mezistátního posuzování koncepce:

- OP přeshraniční spolupráce mezi Slovenskou republikou a ČR
- OP přeshraniční spolupráce mezi Rakouskou republikou a ČR
- OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Bavorsko a ČR
- OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a ČR

OP na celoevropské úrovni (ČR bude zasláno vyhodnocení SEA k vyjádření v rámci mezistátního posuzování):

- OP nadnárodní spolupráce Central Europe
- OP nadnárodní spolupráce Danube

OP meziregionální spolupráce:

- Dosud nebyly žádné konkrétní předloženy

ZAMĚŘENÍ ČASOPISU

Časopis je zaměřen na problematiku technické ochrany životního prostředí ve vztahu k posuzování vlivů na životní prostředí, strategickému posuzování a integrované prevenci a omezování znečištění včetně zaměření na jednotlivé složky životního prostředí a ochranu veřejného zdraví.

INSTRUKCE PRO AUTORY

Název (Times New Roman, tučně, velikost písma 14)
BIOPLYN – ZDROJ ENERGIE NEBO EKOLOGICKÝCH PROBLÉMŮ

Zdeněk Pastorek

vynechat řádek, **adresa autora, kontakt**

(Times New Roman, kurzíva, velikost písma 12)

Ing. Zdeněk Pastorek, CSc.

Výzkumný ústav zemědělské techniky, v.v.i., Praha 6–Ruzyně

e-mail: zdenek.pastorek@vuzt.cz

Abstrakt

vynechat řádek, v anglickém jazyce

(Times New Roman, velikost písma 10, max. 10 řádků) neformátovat text

Klíčová slova (Times New Roman, kurzíva, max. počet 7)

Úvod

Metodika

Analýza

Dosažené výsledky

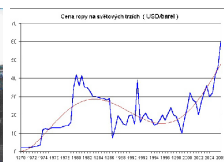
Doporučení a závěr

Použitá literatura (Times New Roman, velikost písma 12), seřadit podle abecedy

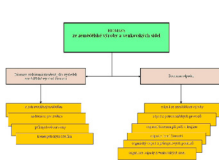
ŘÍHA, J. Regionální operační programy, nejistoty a rizika. In: Odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva, roč. VI, č. 1, s. 21–23. ISSN 1213-7057. URL: <http://www.mvcr.cz/casopisy/112/2007/leden/index.html>

Foto 1: Zemědělská bioplynová stanice
Trhový Štěpánov

Graf 1: Vývoj cenropy (podle údajů Eurostatu)

Obr. 1: Rozdělení druhů biomasy jako zdroje energie a průmyslových surovin

Obr., Graf, Foto, Tab.

Zdroj	Celková roční emise amoniaku
Velký zdroj znečišťování	nad 5 t NH ₃ · rok ⁻¹
Střední zdroj znečišťování	5–10 t NH ₃ · rok ⁻¹
Malý zdroj znečišťování	do 5 t NH ₃ · rok ⁻¹

Tab. 2: Nový způsob kategorizace zemědělských zdrojů (Zdroj: nařízení vlády č. 615/2006 Sb.)

Příklady citací:

Monografická publikace

KOSEK, Jiří. Html – tvorba dokonalých stránek: podrobný průvodce. Ilustroval Ondřej Tůma. 1. vyd. Praha: Grada, 1998. 291 s. ISBN 80-7169-608-0.

Části a stati v monografiích

Kapitoly v knize – jeden autor

KOSEK, J. Html – tvorba dokonalých stránek: podrobný průvodce. Ilustroval Ondřej Tůma. 1. vyd. Praha: Grada, 1998. 291 s. ISBN 80-7169-608-0. Kapitola 12, Kaskádové styly dokumentu, s. 177–199.

Kapitoly v knize – různí autoři

TOMAN, M. – KREJČÍ, J. Imunita proti infekci. In Veterinární imunologie. 1. vyd. Praha: Grada, 2000. Kapitola 4, s. 153–229.

Příspěvek ve sborníku

URBAN, Rudolf. Možné přístupy k objektivizaci výdajů v resortu obrany. In Objektivizace výdajů z veřejných rozpočtů. Sborník referátů z teoretického semináře pořádaného katedrou veřejné ekonomie EDF MU v Brně ve spolupráci s Asociací veřejné ekonomie. Brno: Masarykova univerzita v Brně. Ekonomicko-správní fakulta. Katedra veřejné ekonomie, 1997. Část 4. Obrana a životní prostředí. s. 265–271.

Seriálová publikace

CHIP: magazín informačních technologií. Praha: Vogel, 1990–. ISSN 1210-0684.

Články v seriálových publikacích

VAN DER VET, P. E. – MARS, N. J. I. Condocet query engine: an engine for coordinated index terms. Journal of the American society for information science, May 1999, vol. 42, no. 6, s. 485–492.

Elektronické zdroje

V případě elektronických zdrojů je třeba uvést také povinné údaje:

Druh média (nosiče) – u online seriálu, programu a databázi. Podle normy ISO 690-2e by tento údaj měl být i u všech dalších online zdrojů (www stránek, dokumentu na FTP apod.)

[online]

[CD-ROM]

[disketa 3,5"]

Přístup ke zdroji – u všech on-line dokumentu povinný údaj.

URL <<http://www.willey.com>>

<<http://www.willey.com>>

Dostupné z: <http://www.willey.com>

EIA – IPPC – SEA ■ Ročník XVIII, číslo 4/2013 ■ Vychází 4x ročně ■ Vydává Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s CENIA, českou informační agenturou životního prostředí ■ Otištěné příspěvky byly posouzeny redakční radou složenou ze zástupců MŽP a CENIA; nemusí vždy vyjadřovat stanovisko MŽP ■ Redakce CENIA, Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10, tel. 267 225 243, www.cenia.cz ■ Sazba CENIA ■ ISSN – online verze 1801-6901